

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2025/010/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2025 он	Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn Ахлах аудитор: П.Мөнхтуяа Утас: 70342716 Цахим хаяг: MonkhtuyaP@audit.gov.mn Аудитор: Утас: 70342716 Цахим хаяг:
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант, 5-р баг, Булган сум, Булган аймаг,
63082, Утас/Факс: 7034-2580
Цахим шуудан: bulgan@audit.gov.mn

2025.03.20. № 350

танай _____ ны № _____ т

СЭЛЭНГЭ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
А.ГАНБАГАНА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сэлэнгэ сумын ТТЗ нь 2024 онд сумын татварын болон татварын бус орлогын төлөвлөгөөг нийт 1,957.2 сая төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 2,114.2 сая төгрөг буюу 108 хувиар орлогыг бүрдүүлж ажиллажээ.

Аймгаас 1,187.5.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, сумын төсөвт байгууллагуудад 1,899.7, ОНХС-гаас 679.3 сая төгрөгийн буюу нийт 3,766.6 сая төгрөгийн санхүүжилт гүйцэтгэлээр 3,667.1 сая төгрөгийг зарцуулж 99.5 сая төгрөгийн үлдэгдлийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Сэлэнгэ сумын ТТЗ-ийн 2024 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаар өмнөх оноос авлага 19.7 сая төгрөгөөр буурч, өглөг 8.4 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Мөн үндсэн хөрөнгө 69.4, бараа материал 2.4 сая төгрөгөөр тус тус

632593679

нэмэгдсэн үзүүлэлтэй тайлагнажээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Шилэн дансанд мэдээлэх 181 мэдээлийг бүрэн хугацаанд нь мэдээлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН АЛБАН
ТУШААЛЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ж.ЭНХЦООДОЛ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

Санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	556,780,025.61	941,444,056.97
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	213,618,375.63	600,522,466.42
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	213,618,375.63	600,522,466.42
31210	Төгрөг	213,618,375.63	600,522,466.42
31211	Төрийн сангийн харилцах	213,320,981.09	598,657,212.03
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	297,394.54	1,865,254.39
33	АВЛАГА	259,647,818.98	239,959,510.55
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	848,751.00	0.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	16,386,155.00	14,665,397.00
33402	Татвар, НДШ-ын авлага /ТӨҮГ/	1,499.98	513,278.57
33500	Бусад авлага	242,411,413.00	224,780,834.98
33510	Байгууллагаас авах авлага	13,832,354.00	13,832,354.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	228,579,059.00	210,948,480.98
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	83,513,831.00	100,962,080.00
35400	Хангамжийн материал	81,677,131.00	99,857,280.00
35410	Бичиг хэргийн материал	108,621.00	1,307,930.00
35420	Аж ахуйн материал	33,421,850.00	35,949,450.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	4,037,160.00	0.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	0.00	9,604,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	44,109,500.00	52,995,900.00
35600	Мал амьтад	1,836,700.00	1,104,800.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,116,058,771.54	1,076,523,646.76
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,116,058,771.54	1,076,523,646.76
39200	Биет хөрөнгө	912,945,039.31	874,329,914.54
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	368,313,373.26	368,313,373.26
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-26,510,468.70	-32,946,252.78
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	427,558,070.76	490,548,070.76
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-202,932,601.12	-245,170,633.65
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	271,906,587.30	256,745,887.30
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-134,877,599.02	-158,683,707.68
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	19,131,210.55	21,166,210.55
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,323,089.53	-7,436,856.91
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	345,036,264.30	364,536,264.30
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-150,356,708.49	-182,742,440.61
39300	Биет бус хөрөнгө	203,113,732.23	202,193,732.22
39301	Програм хангамж	5,600,000.00	5,600,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,671,666.77	-2,591,666.78
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	199,185,399.00	199,185,399.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,672,838,797.15	2,017,967,703.73
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	9,747,618.82	18,075,073.73
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	9,747,618.82	18,075,073.73

41300	Өглөг	9,747,618.82	15,495,073.73
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	3,872,135.00	4,216,415.00
41360	Бусад өглөг	5,875,483.82	11,278,658.73
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	5,862,983.82	11,278,658.73
41364	НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/	12,500.00	0.00
41400	Урьдчилж орсон орлого	0.00	2,580,000.00
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	0.00	2,580,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,663,091,178.33	1,999,892,630.00
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,663,091,178.33	1,999,892,630.00
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	650,678,830.00	650,678,830.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	650,678,830.00	650,678,830.00
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	347,490,000.76	336,490,000.76
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	270,025,007.18	617,826,458.85
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	445,865,147.13	285,025,007.18
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-175,840,139.95	332,801,451.67
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	394,897,340.39	394,897,340.39
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,672,838,797.15	2,017,967,703.73

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,098,195,609.21	5,286,331,421.85
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	489,099,211.52	911,657,506.55
110	Орлогын албан татвар	316,963,363.03	703,236,141.78
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	316,963,363.03	703,236,141.78
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	274,714,618.60	490,323,371.32
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,975,877.38	57,985,403.60
110003	Хөрөнгийн орлого	17,802,815.05	21,302,498.03
110008	Шууд бус орлого	1,470,052.00	133,624,868.83
113	Хөрөнгийн албан татвар	29,743,075.60	88,858,589.55
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	4,717,643.60	24,621,139.55
113002	Бууны албан татвар	2,190,632.00	3,500,500.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	22,834,800.00	60,736,950.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	142,392,772.89	119,562,775.22
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	20,854,818.23	19,574,065.22
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,543,400.00	10,097,070.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	11,155,780.00	4,505,218.50
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,155,638.23	4,971,776.72
1181	Газрын төлбөр	31,652,338.00	37,784,542.00
118101	Газрын төлбөр	31,652,338.00	37,784,542.00

1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	89,885,616.66	62,204,168.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	87,660,616.66	59,142,168.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,200,000.00	1,032,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	950,000.00	700,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	75,000.00	1,330,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	276,317,349.00	304,615,871.68
120	Нийтлэг татварын бус орлого	275,987,349.00	304,615,871.68
120003	Торгуулийн орлого	30,449,501.00	15,277,700.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,560,897.00	5,483,997.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,560,897.00	5,483,997.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	89,000,000.00	183,018,909.09
120012	Эрхийн шимтгэлийн орлого /ТӨҮГ/	0.00	10,365.59
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	107,154,130.00	94,714,500.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	43,822,821.00	6,110,400.00
121	Хөрөнгийн орлого	330,000.00	0.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	330,000.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,332,779,048.69	4,070,058,043.62
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	127,149,675.00	204,025,790.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,474,420.00	169,291,910.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,387,663.00	31,427,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,287,592.00	3,305,930.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,205,629,373.69	3,866,032,253.62
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,785,317,342.28	1,960,459,982.25
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	29,886,031.41	99,474,971.37
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	1,069,282,200.00	1,187,479,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	321,143,800.00	618,617,700.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,922,584,139.66	4,400,282,310.18

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,922,584,139.66	4,400,282,310.18
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,063,709,165.97	2,308,233,156.56
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	532,285,778.25	763,095,771.00
210101	Үндсэн цалин	308,923,094.25	423,482,298.00
210102	Нэмэгдэл	136,105,941.00	296,950,608.00
210104	Урамшуулал	24,151,191.00	42,662,865.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	63,105,552.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	67,094,675.51	96,124,378.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	44,831,976.04	65,536,336.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,214,590.78	7,710,357.53
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,279,487.02	3,815,328.97
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,069,871.76	3,812,328.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,698,749.91	15,250,026.37
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	75,321,236.07	75,883,775.23
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,094,176.07	9,463,519.23
210302	Түлш, халаалт	68,227,060.00	66,420,256.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,273,806.00	32,080,191.00
210401	Бичиг хэрэг	4,409,000.00	4,529,691.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,018,700.00	19,750,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,304,200.00	2,687,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,933,800.00	3,613,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,411,150.00	1,079,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	16,196,956.00	421,000.00
2105	Нормативт зардал	728,000.00	667,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	728,000.00	667,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	60,383,750.00	12,000,000.00
210604	Урсгал засвар	60,383,750.00	12,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,419,300.00	14,789,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	0.00	2,500,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,419,300.00	12,289,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	222,742,018.88	391,111,959.15
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	127,215,675.00	208,025,790.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	418,800.00	418,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	482,184.00	308,630.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	215,300.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	33,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	819,000.00	351,488.00
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	93,558,059.88	181,864,251.15

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,047,460,601.26	922,480,482.16
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	889,759,429.84	801,881,057.38
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,404,500.00	6,200,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	150,296,671.42	114,399,424.78
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,858,874,973.69	2,092,049,153.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	43,671,600.00	32,114,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13,741,200.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	24,850,400.00	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	29,394,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,080,000.00	2,720,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,815,203,373.69	2,059,934,953.62
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,785,317,342.28	1,960,459,982.25
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,886,031.41	99,474,971.37
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	175,611,469.55	886,049,111.67
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	351,451,609.50	553,247,660.00
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	19,426,498.50	5,500,000.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	14,943,000.00	711,700.00
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалтай хөрөнгийн зардал	317,082,111.00	547,035,960.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-175,840,139.95	332,801,451.67

Мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,986,792,217.21	5,304,939,748.78
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	489,099,211.52	911,657,506.55
110	Орлогын албан татвар	316,963,363.03	703,236,141.78
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	316,963,363.03	703,236,141.78
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	274,714,618.60	490,323,371.32
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,975,877.38	57,985,403.60
110003	Хөрөнгийн орлого	17,802,815.05	21,302,498.03

110008	Шууд бус орлого	1,470,052.00	133,624,868.83
113	Хөрөнгийн албан татвар	29,743,075.60	88,858,589.55
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	4,717,643.60	24,621,139.55
113002	Бууны албан татвар	2,190,632.00	3,500,500.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	22,834,800.00	60,736,950.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	142,392,772.89	119,562,775.22
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	20,854,818.23	19,574,065.22
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,543,400.00	10,097,070.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	11,155,780.00	4,505,218.50
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,155,638.23	4,971,776.72
1181	Газрын төлбөр	31,652,338.00	37,784,542.00
118101	Газрын төлбөр	31,652,338.00	37,784,542.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	89,885,616.66	62,204,168.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	87,660,616.66	59,142,168.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,200,000.00	1,032,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	950,000.00	700,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	75,000.00	1,330,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	164,913,957.00	323,224,198.61
120	Нийтлэг татварын бус орлого	164,583,957.00	323,224,198.61
120003	Торгуулийн орлого	30,449,501.00	15,277,700.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	45,134,456.00	104,035,333.02
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	45,134,456.00	104,035,333.02
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	89,000,000.00	203,900,800.00
120014	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого /ТӨҮГ/	0.00	10,365.59
121	Хөрөнгийн орлого	330,000.00	0.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	330,000.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,332,779,048.69	4,070,058,043.62
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	127,149,675.00	204,025,790.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,474,420.00	169,291,910.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,387,663.00	31,427,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,287,592.00	3,305,930.00

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	3,205,629,373.69	3,866,032,253.62
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,785,317,342.28	1,960,459,982.25
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	29,886,031.41	99,474,971.37
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	1,069,282,200.00	1,187,479,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	321,143,800.00	618,617,700.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,729,507,851.34	4,296,334,997.99
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,729,507,851.34	4,296,334,997.99
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,871,392,877.65	2,205,305,844.37
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	541,235,878.25	769,275,771.00
210101	Үндсэн цалин	308,273,194.25	423,482,298.00
210102	Нэмэгдэл	136,105,941.00	296,950,608.00
210104	Урамшуулал	24,151,191.00	42,662,865.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	63,105,552.00	0.00
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	9,600,000.00	6,180,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	70,231,726.51	97,188,927.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	45,703,861.84	64,687,585.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,208,459.58	7,710,357.53
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,275,002.12	3,815,328.97
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,068,925.46	3,812,328.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,687,177.51	15,250,026.37
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	2,288,300.00	1,913,300.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	75,321,236.07	677,970,412.61
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,094,176.07	48,084,685.65
210302	Түлш, халаалт	68,227,060.00	623,175,726.96
210303	Цэвэр, бохир ус	0.00	2,675,000.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	0.00	4,035,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,181,700.00	160,594,267.18
210401	Бичиг хэрэг	3,875,000.00	5,700,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,812,500.00	19,750,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,304,200.00	2,687,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,140,000.00	4,200,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,050,000.00	2,300,000.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	0.00	82,628,915.36

210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	0.00	43,327,851.82
2105	Нормативт зардал	900,000.00	1,500,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	900,000.00	1,500,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,763,750.00	51,100,000.00
210604	Урсгал засвар	40,763,750.00	51,100,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,419,300.00	14,789,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	0.00	2,500,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,419,300.00	12,289,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	206,757,556.98	273,055,946.56
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	127,149,675.00	208,025,790.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	418,800.00	418,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	482,184.00	308,630.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	215,300.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	99,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	819,000.00	351,488.00
210815	Хүүний төлбөр төлсөн /ТӨҮГ/	0.00	1,036.56
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	6,751,215.81	13,865,128.00
210817	Даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	0.00	200,235.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	70,822,382.17	49,741,839.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	896,581,729.84	159,831,520.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	889,081,729.84	153,631,520.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,500,000.00	6,200,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,858,114,973.69	2,091,029,153.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	42,911,600.00	31,094,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13,741,200.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	24,850,400.00	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	29,394,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,320,000.00	1,700,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,815,203,373.69	2,059,934,953.62
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,785,317,342.28	1,960,459,982.25
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,886,031.41	99,474,971.37
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	257,284,365.87	1,008,604,750.79
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	337,504,611.00	542,185,760.00

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	337,504,611.00	542,185,760.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	337,504,611.00	542,185,760.00
223001	Бусад хөрөнгө	313,504,611.00	536,535,960.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	24,000,000.00	5,649,800.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-337,504,611.00	-542,185,760.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-57,559,050.00	-79,514,900.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	57,559,050.00	79,514,900.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	57,559,050.00	79,514,900.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-137,779,295.13	386,904,090.79
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	351,397,670.76	213,618,375.63
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	213,618,375.63	600,522,466.42

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	812,767,431.76	398,087,778.19	442,470,620.33	1,653,325,830.28
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	3,394,526.80	3,394,526.80
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	812,767,431.76	398,087,778.19	445,865,147.13	1,656,720,357.08
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-3,190,437.80	0.00	-3,190,437.80
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	185,401,399.00	0.00	0.00	185,401,399.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00

9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-175,840,139.95	-175,840,139.95
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	998,168,830.76	394,897,340.39	270,025,007.18	1,663,091,178.33
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	998,168,830.76	394,897,340.39	270,025,007.18	1,663,091,178.33
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	15,000,000.00	15,000,000.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	998,168,830.76	394,897,340.39	285,025,007.18	1,678,091,178.33
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-11,000,000.00	0.00	0.00	-11,000,000.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	332,801,451.67	332,801,451.67
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	987,168,830.76	394,897,340.39	617,826,458.85	1,999,892,630.00

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,804,779,000.00	2,451,731,608.63	92,331,520.00	- 23,005,130.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,946,963,800.00	1,835,680,748.63	92,331,520.00	- 23,005,130.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,915,869,600.00	1,804,586,548.63	92,331,520.00	- 23,005,130.00

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	835,490,900.00	763,095,771.00	0.00	0.00
210101	Үндсэн цалин	431,844,100.00	423,482,298.00	0.00	0.00
210102	Нэмэгдэл	347,646,800.00	296,950,608.00	0.00	0.00
210104	Урамшуулал	56,000,000.00	42,662,865.00	0.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	104,586,400.00	95,275,627.02	0.00	0.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	71,118,800.00	64,687,585.18	0.00	0.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,366,900.00	7,710,357.53	0.00	0.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,183,400.00	3,815,328.97	0.00	0.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,183,400.00	3,812,328.97	0.00	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,733,900.00	15,250,026.37	0.00	0.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	691,065,800.00	673,935,412.61	0.00	0.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	53,396,900.00	48,084,685.65	0.00	0.00
210302	Түлш, халаалт	634,968,900.00	623,175,726.96	0.00	0.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,700,000.00	2,675,000.00	0.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,850,000.00	34,637,500.00	0.00	0.00
210401	Бичиг хэрэг	5,700,000.00	5,700,000.00	0.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,750,000.00	19,750,000.00	0.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,900,000.00	2,687,500.00	0.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,200,000.00	4,200,000.00	0.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,300,000.00	2,300,000.00	0.00	0.00
2105	Нормативт зардал	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	56,600,000.00	56,299,800.00	0.00	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,500,000.00	5,199,800.00	0.00	0.00
210604	Урсгал засвар	51,100,000.00	51,100,000.00	0.00	0.00
2107	Томилолт, зочны зардал	14,800,000.00	14,789,000.00	0.00	0.00
210701	Гадаад албан томилолт	2,500,000.00	2,500,000.00	0.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	12,300,000.00	12,289,000.00	0.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,336,900.00	5,221,918.00	0.00	0.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,000,000.00	4,000,000.00	0.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	418,800.00	418,800.00	0.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	312,800.00	308,630.00	0.00	0.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	215,300.00	143,000.00	0.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	390,000.00	351,488.00	0.00	0.00

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	171,639,600.00	159,831,520.00	92,331,520.00	- 23,005,130.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	165,439,600.00	153,631,520.00	92,331,520.00	- 23,005,130.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,200,000.00	6,200,000.00	0.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	31,094,200.00	31,094,200.00	0.00	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,094,200.00	31,094,200.00	0.00	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	29,394,200.00	29,394,200.00	0.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,700,000.00	1,700,000.00	0.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	741,984,900.00	536,535,960.00	0.00	0.00
223001	Бусад хөрөнгө	741,984,900.00	536,535,960.00	0.00	0.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	115,830,300.00	79,514,900.00	0.00	0.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	115,830,300.00	79,514,900.00	0.00	0.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,804,779,000.00	2,583,638,043.90	107,533,232.25	- 74,808,030.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,600,960,300.00	2,479,602,710.88	0.00	32,725,202.25
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,957,237,400.00	1,860,985,010.88	0.00	32,725,202.25
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	643,722,900.00	618,617,700.00	0.00	0.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	203,818,700.00	104,035,333.02	50,634,400.00	- 50,634,400.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	94,542,300.00	104,035,333.02	108,000.00	-108,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	109,276,400.00	0.00	50,526,400.00	- 50,526,400.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	141,277,864.20	0.00	55,664,021.20
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	273,184,299.47	0.00	19,062,833.45
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	60.00	60.00	0.00	0.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.00	2.00	0.00	0.00
610001	Төсвийн байгууллага	2.00	2.00	0.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	29.00	29.00	0.00	0.00
620001	Удирдах ажилтан	9.00	9.00	0.00	0.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	11.00	0.00	0.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	9.00	9.00	0.00	0.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	29.00	29.00	0.00	0.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11.00	11.00	0.00	0.00

650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	0.00	0.00	0.00	0.00
650003	Ажлын албаны албан хаагч (АА)	0.00	0.00	0.00	0.00
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	0.00	0.00	0.00	0.00
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)	0.00	0.00	0.00	0.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	0.00	0.00	0.00	0.00
650007	Мэргэжлийн боловсролын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮМБ)	0.00	0.00	0.00	0.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	0.00	0.00	0.00	0.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	10.00	10.00	0.00	0.00
650010	Гэрээт ажилтан	0.00	0.00	0.00	0.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8.00	8.00	0.00	0.00
650012	Шүүгч, прокурор	0.00	0.00	0.00	0.00
650013	УТҮГ	0.00	0.00	0.00	0.00

Нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	204,025,790.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	204,025,790.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	204,025,790.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	204,025,790.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	204,025,790.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	204,025,790.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	204,025,790.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	169,291,910.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,427,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,305,930.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	0.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 59.6 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 15.0 сая төгрөгийн 1 алдааг залруулж, 0.5 сая төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт, 14.6 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага, 29.4 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж өглөө.

Үүнд: Бараа материалын тайланд 15.0 сая төгрөгийн зардлыг тайлагнаагүй алдааг НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 2-т " *Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна.*" гэсэн заалтыг үндэслэн залруулж ажиллалаа.

Аудитаар нийт 44.6 сая төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 0.5 сая төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт, 14.6 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага, 29.4 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Сэлэнгэ сумын БХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн 14.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Газрын төлөв байдлын хянан баталгаа хийх ажил"-ыг гүйцэтгэгч гэрээнд тусгасан хугацаанд дуусаагүй, хугацаа хэтэрсэн байхад 0.2 сая төгрөгийн алданги тооцоогүй санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4.1-д "*Төсвийн үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах*", 16 дугаар зүйлийн 5.5-д "*батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*";, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13 дугаар зүйлийн 6-д "*Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна.*", 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "*Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.*", ажил гүйцэтгэх гэрээний 6 дугаар зүйлд "*алдангийн хэмжээ үнийн дүнгийн 0.2 хувь байх ба нийт үнийн дүнгийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна.*" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3.5-д "*бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн*" гэж заасныг тус тус үндэслэн төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.1 Төлбөрийн акт

Тус байгууллага нь БХС-гийн хөрөнгөөр сургалт зохион байгуулж сургалтад 100 иргэнийг оролцуулж нийт 1.2 сая төгрөгийг зарцуулсан гэх боловч нь гүйцэтгэлийн тайлангаар 76 иргэнийг оролцуулснаар ирцийг бүртгэж тайлагнаж, 0.3 сая төгрөгийг илүү зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4.1-д "*Төсвийн үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах*", НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6-д "*Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна.*", 13 дугаар зүйлийн 13.7-д

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

“Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.5-д *“бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн”* гэж заасныг тус тус үндэслэн төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2.1 Албан шаардлага

Сэлэнгэ сумын БХС-гийн хөрөнгөөр хийгдсэн 14.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Газрын төлөв байдлын хянан баталгаа хийх ажил”-ын гүйцэтгэгч нь гэрээнд тусгагдсан хугацаандаа гүйцэтгээгүй, одоог хүртэл ажлаа дуусаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4.1-д *“төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”*, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6-д *“Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна.”* ажил гүйцэтгэх гэрээний 2 дахь заалтад *“2024 оны 01 дүгээр сарын 30-ны өдрөөс 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор өгснөөр ажлыг дууссанд тооцно.”* гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1.8-д *“байгуулсан гэрээ, хэлцэл, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлаагүй”* гэж заасныг тус тус үндэслэн албан шаардлага бичлээ.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Сумын татварын болон татварын бус орлогыг 769.7 сая төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 926.4 сая төгрөгийн орлого оруулж 156.7 сая төгрөгөөр илүү орлого оруулсан байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Тухайн жилд орох татварын болон татварын бус орлогыг бодитой үнэн зөв төлөвлөж ажиллах.

2. Мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

БХС-гийн хөрөнгөөс “Орчны бохирдол бууруулах ариун цэврийн байгууламж”-ийн ажилд 9.9, “Нийгмийн эрүүл мэндийн төв цэвэр бохир усны хангамж”-ийн ажилд 19.5 сая төгрөгийг сумын ЭМТ-ийн нойл, суултуур, угаалтуур, шугамын засварын ажлуудад нийт 29.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах, төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журмын 3.5, 3.6 дахь заалтад тусгагдсан ажилд зарцуулж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Сумын ТТЗ	1	15.0	1	15.0			1	15.0				
ОНХС	1	4.5	1	4.5			1	4.5				
“Ингэт дөл” ОНӨААТҮГ	1	11.0			1	11.0	1	11.0				
Дүн	3	30.5	2	19.5	1	11.0	3	30.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ТТЗ	5	44.5	2	0.5	1	14.6	2	29.4				
ЗДТГ	4	3.8	3	1.3	1	2.5						
ОНХС	7	26.5	3	0.7	3	25.8	1	0				
ХХС	2	50.0			1	50.0	1	0				
“Ингэт дөл” ОНӨААТҮГ	3	0.9	1	0.9			2	0				
Дүн	21	125.7	9	3.4	6	92.9	6	29.4				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Сумын ОНХС	1	2.5	1	2.5				
Дүн	1	2.5	1	2.5				
Нийт дүн	1	2.5	1	2.5				

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	2	1	1		1			
2	Төсөл, хөтөлбөр	2		2					
3	ОНӨААТҮГ	1	1			1			
4	ТТЗ	1	1			1			
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	6	3	3		3			